

Na granici

U MUP-u, potvrdio je bjelopoljski policajac prije četiri godine ono što je slutio dobar dio građana Crne Gore, „državu poistovjećuju sa vladajućom partijom”. Onda se na njega sručila *državna lavina*

Javnost mora, posredstvom medija, dobijati informacije o aktivnostima policijskih i sudskih vlasti, zaključeno je početkom nedjelje u Parlamentarnoj Skupštini Savjeta Evrope (PSSE).

„Zaštita novinarskih izvora informacija je od vitalnog značaja za demokratiju, jer bi u suprotnom *zviždači* ućutali, a to bi povećalo korupciju i lošu vladavinu”, ocijenio je istovremeno švedski poslanik **Morgan Johanson** čiji je izvještaj o medijskim slobodama i zaštiti novinarskih izvora usvojen u Strazburu.

ROBLJE

U UNIFORMI:

Vratimo se na Balkan. Sjećate li se **Suada Muratbašića**, nekadašnjeg pripadnika Granične službe MUP-a Crne Gora? Muratbašić je u crnogorskoj policiji proveo skoro deset godina radeći sa ugovorom na određeno vrijeme, uz obećanja da će – ako se potruži – dobiti stalni posao. I Suad se trudio i trudio sve dok

Imao bi, kaže za *Monitor* **Suad Muratbašić**, on još mnogo toga da priča o nepravilnostima i zloupotrebama u bjelopoljskoj policiji – ali je vidio da od toga nema vajde. Samo šteta i sjekiracija

mu jednog dana nije *pukao film*, pa se novinarima Radija Slobodna Evropa ispovijedao kako je *zarađivao* naklonost pretpostavljenih.

Skoro će (22. februara) četiri godine kako je Suad Muratbašić obznanio da je, ucijenjen mogućnošću da (ne)dobije stalni posao, za potrebe vladajuće partije *obrađivao* rođake, komšije i prijatelje da na parlamentarnim izborima održanim u jesen 2006. godine glasaju za DPS.

„Angažovao me lično **Mevludin Nuhodžić** (poslanik DPS) da odradim 34 moja sugrađanina da bi glasali za DPS”, rekao je Muratbašić. On je, kaže, bio zadužen da svoje rođake i komšije nagovara da glasaju za DPS, a oni su ga poslušali, iako su namjeravali da podrže Bošnjačku stranku.

„Rekli su ne glasamo ni zbog Mila, ni zbog ovoga ni zbog onoga. Još ovaj put glasaćemo za hatar tvoj i tako je i bilo. Svi s’ mojeg spiska glasali su za DPS”, tvrdio je Suad Muratbašić. Na pitanje da li zna da je to protivzakonito, on je rekao da zna, ali da je bio primoran da to radi, iz straha da ne ostane bez posla. Sada se, kaže, kaje.

U MUP-u, govorio je tada Muratbašić ono što je slutio dobar dio građana Crne Gore, „državu poistovjećuju sa vladajućom partijom”. A ljudi nalik njemu - *obični policajci*, posebno oni bez stalnog radnog odnosa - prinuđeni su da čute i trpe. Čak i onda „kada je morao odrađivati fizičke poslove na imanju starješine i okretati glavu od nezakonitih radnji kolega”.

VOLJA I NAČIN: Onda je krenula državna lavina. Direktor Uprave policije **Veselin Veljović** naložio je, koliko sutra dan, Unutrašnjoj kontroli da ispita navode policajca iz Bijelog Polja. „Unutrašnjoj kontroli je naloženo da o rezultatima provjera sačini izvještaj, nakon čega će Uprava dati saopštenje za javnost”, najavljeno je. Javnost, do danas, nije upoznata sa nalazima te *provjere*. Kao što nema informacije da je neko iz crnogorskog tužilaštva čuo za *slučaj Muratbašić* i u toj priči prepoznao bilo šta nezakonito.

„Suad Muratbašić je učinio častan i, s obzirom na prilike u Crnoj Gori, hrabar čin. Vjerujem da će u predstojećim danima uz njega biti demokratska Crna Gora”, cijenio je **Aleksandar Zeković**, član Savjeta za građansku kontrolu rada policije. „Iz ovog razloga apelujem na ministra unutrašnjih poslova i direktora Uprave policije da ne obeshrabruju druge državne službenike da krenu za primjerom Muratbašića”.

Veselin Veljović je, ipak, već 7.

KAD ON KAŽE: Veselin Veljović

aprila donio rješenje o suspenziji Muratbašića i odlučio da se protiv njega pokrene disciplinski postupak. U rješenju o suspenziji navedeno je da je mjera primijenjena iz razloga što je „direktor Veljović zabranio službenicima da daju izjave medijima”. Podgorički advokat **Ni-**

kola Martinović, takođe član Savjeta za kontrolu rada policije, taj potez je ocijenio kao direktno kršenje osnovnih ljudskih prava. „Moguće je da je direktor policije dao naređenje da se izjave medijima ne mogu davati bez njegovog odobrenja, ali samo ako se te izjave odnose na službene radnje koje policajci ili pripadnici policije vrše. Međutim, zabrana da se iznosi slobodno mišljenje o određenim pojavama ili događajima ne može se odnositi na lice koje van radnog vremena mora imati slobodu

ČASTAN I HRABAR ČIN: Aleksandar Zeković

2007. Muratbašić je, odlukom disciplinske komisije, kažnjen umanjnjem za 30 odsto jednog ličnog dohotka i vraćen u službu. Kazna je obrazložena navodnim kršenjem policijskog kodeksa, jer, kako je navedeno, „nije dokazao istinitost svojih tvrdnji”!

Odluka o vraćanju na posao samo je na prvi pogled išla u prilog policajcu koji je, zbog izjava o zloupotrebama u službi, pao u nemilost sistema. Muratbašiću je, naime, tih dana isticao aktuelni ugovor o radu. On je samo nekoliko dana nakon formalnog uklanjanja suspenzije pozvan da razduži policijsku opremu pošto „ne postoji potreba za njegovim daljim angažovanjem”.

Apeli nevladinog sektora i dijela opozicije nijesu naišli na plodno tlo. Vlast je odlučila da Muratbašićeve ocjene poput one da je „umjesto da bude državni službenik, postao partijski aktivista” zaslužuju kaznu. I ona je stigla

izražavanja, jer mu je sloboda izražavanja zagarantovana svim pozitivnim propisima”, saopštio je Martinović.

Ovaj i slični apeli nijesu naišli na plodno tlo. Vlast je odlučila da Muratbašićeve ocjene poput one da je „umjesto da bude državni službenik, postao partijski aktivista” zaslužuju kaznu. I ona je stigla. Početkom maja

EPILOG: Suad Muratbašić je nakon otpusta iz službe, kaže, bio izložen dodatnim pritiscima dojučerašnjih kolega koji su na taj način morali dokazivati odanost pretpostavljenima. Zato se sa suprugom i djecom *odmakao* u selo Godijevo gdje na porodič-

nom imanju preživljavaju baveći se zemljoradnjom i stočarstvom. Imao bi, kaže za *Monitor*, on još mnogo toga da priča o nepravilnostima i zloupotrebama u bjelopoljskoj policiji – ali je vidio da od toga nema vajde. Samo šteta i sjekiracija.

Države članice Savjeta Evrope (SE) trebalo bi da usvoje zakone kojima će garantovati potpunu zaštitu *zviždačima*, stoji u Rezoluciji koju je, krajem aprila prošle godine, jednoglasno usvojila Parlamentarna skupštini SE. Zakon o zviždačima treba da se odnosi i na državni i na privatni sektor, uključujući i članove oružanih snaga i specijalnih službi, piše u toj Rezoluciji.

Slične poruke u Podgorici je saopštio **Stiven Kon**, predsjednik i izvršni direktor američkog Nacionalnog centra zviždača. On je, u septembru 2008. godine, istakao da „ukoliko je Vlada zaista ozbiljna povodom otkrivanja i sprječavanja prevara, rasipništva i zloupotrebe moraju se donijeti djelotvorni zakoni protiv kažnjavanja, koji podstiču, nagrađuju i štite zviždače”.

OBEĆANJA: Jedno vrijeme se činilo kao da je vlast u Podgorici shvatila poruke i preporuke koje su stizale. Početkom prošle godine najavljen je početak rada na zakonu o zviždačima. Potom je, prošlog ljeta, saopšteno kako se neće raditi novi zakon nego će prava državnih službenika koji budu ukazivali na nepravilnosti i korupciju biti regulisana izmjenama zakona o državnim službenicima.

Vlada nije prihvatila ni (američku) sugestiju da zviždače koji otkriju korupciju ili pljačku finansijski nagradi procentom sačuvanog novca. Ne treba nagrađivati ponašanje na koje su službenici inače obavezni saopšteno je tada. Tek nedavno smo, sasvim slučajno, saznali da su zagovornici ovog i sličnih zaključaka (premijer i svi ministri u vladi **Mila Đukanovića**) primali bogatu nagradu za navodni doprinos radu vlade. Niko nije pokušao da *zazviždi* i građanima Crne Gore tako uštedi makar 250 hiljada eura. Pogodite zašto.

Zoran RADULOVIĆ

AFERA VALDANOS

Aco obradio, Milo aminovao

Više nema sumnje da bi, ukoliko se planirani projekat za Valdanos realizuje, Crna Gora dobila novu Zavalu, s još štetnijim posljedicama. To se jasno može vidjeti iz Studije lokacije, koju je izradio Republički zavod za urbanizam i projektovanje (u većinskom vlasništvu biznismena **Aca Đukanovića**), a koju je naručila Vlada Crne Gore, odnosno bivše Ministarstvo za uređenje prostora i zaštitu životne sredine. Taj dokument inače je nelegalan, kao i sve studije lokacije koje je Vlada u Podgorici donijela za nekoliko područja na Crnogorskom primorju. O tome ćuti Ustavni sud Crne Gore, iako je Socijalistička narodna partija još prije gotovo tri godine uputila predstavku kojom traži da se ta najviša pravosudna institucija u državi izjasni o ovim potezima Vlade.

ŽURBA: Da se bivšoj Vladi veoma žurilo da što prije završi posao oko Valdanosa pokazuje činjenica da je za jedan dan, 25. novembra 2010. godine, usvojila Odluku o izdavanju u dugoročni zakup tog lokaliteta maloj i nereferentnoj britanskoj kompaniji *Cubus Lux* i Državnu studiju lokacije za taj lokalitet.

U tom spomeniku prirode i području koje je, po Zakonu o maslinarstvu „pod posebnom zaštitom države”, biće, kako se navodi u Studiji, realizovan

Objavljena Studija lokacije za Valdanos pokazuje da je pokušaj izdavanja u dugoročni zakup prekrasne uvale kod Ulcinja prerastao u prvorazredni skandal. Prema toj Studiji u Valdanosu će biti izgrađeno ni manje ni više nego 100 vila i biti „realizovan nov način pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u gradsko-građevinsko”

nov način pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u gradsko-građevinsko. Eksperti Zavoda su se, naime, dosjetili kako da se nijedno stablo masline ne posiječe a da se na mjestu đe one vjekovima rastu podignu nekretnine. Stoljetne masline biće jednostavno presađivane!? „Za ovaj način presađnje, odnosno očuvanja stabala, potrebne su veće mašine za obradu terena (buldožer, kašikar)”, kaže se u Studiji!

U njoj se dodaje i da će u Valdanosu biti izgrađeno, ni manje ni više nego - 100 vila! A sve će one obezbjeđivati